

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент»
2020-2021

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання.

Опитування здобувачів вищої освіти було анонімним і проводилось онлайн через Google-форми.

Анкетування проведено за підсумками навчання у другому семестрі 2020-2021 н.р. за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання».

Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 8 запитань стосовно змісту освітньо-професійної програми, 3 з них - відкритих. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, 3 з них - відкритих. Бланк анкети «Якість викладання» містить 10 запитань по кожному викладачу, який був задіяний у навчальному процесі.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

Опитування проходили усі здобувачі разом, які навчаються на 1-4 курсах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми за другий семестр 2020-2021 н.р. представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Менеджмент» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1.	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	95,6	4,4
2.	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	57,7	42,3
3.	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін?	28,9	71,2
4.	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	24,6	75,5
5.	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	78,1	21,9

24,6 % опитаних здобувачів вказали, що зустрічається дублювання змісту матеріалу дисциплін, зокрема «Менеджмент та теорія управління», «Лідерство» та «Розвиток управлінських компетенцій», «Транспортні перевезення» та «логістика», «Вступ до фаху» і «Менеджмент», «Управлінські рішення» та Бізнес планування», Ціноутворення», Управлінський аналіз», «Менеджмент» та «Адміністративний менеджмент». Але самі ж здобувачі до цього відносяться схвально, так як це дає можливість, застосовуючи різні методики, комплексно вивчити окремі питання менеджменту.

Вважаємо, що в даному випадку, матеріал може бути схожим по цим предметам, але мають розглядатися альтернативні підходи, методики, цілі дисциплін.

При аналізі очікувань здобувачів видно, що деякі здобувачі, особливо 1 курс, не розуміють специфіку роботи менеджерів, тому не приймають склад освітньої програми та мають низьку мотивацію.

В залежності від року навчання здобувачі запропонували різні, на їх погляд, доцільні заходи:

- вилучити з ОПП наступні дисципліни: право, статистика, історія України, фінанси, гроші та кредит, економіка підприємства, філософія, історія управлінської думки, транспортні перевезення, вища математика, управління природокористуванням, облік та аудит, інформаційно-аналітична підтримка управлінських рішень. При цьому відзначаємо, що на 4 курсі здобувачі наголошують на тому, що всі дисципліни необхідні та нічого вилучати не потрібно.

- доповнити ОПП наступними дисциплінами: ораторське мистецтво, тімбилдинг, креативний менеджмент, ділова англійська мова, бухгалтерія 1С, аналіз господарської діяльності, лідерство, фінансова грамотність, маркетинг менеджмент.

Слід зазначити, що більшість запропонованих здобувачами тем є складовими вибіркового дисциплін на II -IV курсі.

Крім того, на думку студентів необхідно впровадити наступні зміни: викладання деяких предметів іноземною мовою на протязі всього навчання, впровадження нових інтерактивних методів навчання, більше практичних дисциплін, залучення до проведення гостьових лекцій фахівців – практиків з провідних підприємств, для розвитку навичок та компетенцій здобувачів пропонують залучати їх для розробки управлінських рішень на реальних підприємствах.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

Опитування здобувачів вищої освіти першого рівня за анкетною «Якість освіти» було проведено з метою вивчення стану якості реалізації освітньо-наукових програм.

Опитування проходили разом здобувачі, які навчаються на 1-4 курсах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент».

Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти (57,4%), методи оцінювання та виставлення балів є справедливими (30,5%). Також, відмітили про детальний відгук (зворотний зв'язок) стосовно завдань – 40,25%.

44,1 % здобувачів засвідчили, що під час будь-яких змін у навчальному курсі чи у викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету.

На запитання «Що Вам подобається в університеті?» були отримані такі відповіді:

- Висококваліфіковані викладачі, які є одночасно практиками.
- Статусність університету півдні України.
- Цікаві та змістовні лекції та семінарські заняття.
- Бальна система оцінювання.
- Атмосфера самого навчального закладу.
- Комфортне перебування зимою у теплих аудиторіях нового корпусу.
- Викладачі «в тренді» - оперують сучасною інформацією.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти переважно віднесли:

- Деякі будівлі, аудиторії, вбиральні потребують ремонту.
- Холодно у приміщеннях старого корпусу університету.
- Мала кількість контактів з фахівцями – практиками.
- Високе навантаження, що пов'язано з подовженими зимовими канікулами.
- Не завжди раціонально складений розклад.
- Не подобаються методи викладання деякими викладачами, зокрема викладачами пенсійного віку.

- Не завжди об'єктивне оцінювання.

В опитуванні взяли участь здобувачі 1-4 курсів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Менеджмент». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів 1-4 курсів засвідчили наступне:

- «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» – цілком погоджується – 57,4%, частково погоджується – 39,5%.
- «Я маю можливість вільно обирати навчальні дисципліни» – цілком погоджується – 81,4%, частково погоджується – 15,5%.
- «Я маю можливість впливати на визначення змісту навчальних дисциплін» – цілком погоджується – 16, частково погоджується – 57,8%.
- «Я маю можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою я навчаюсь» – цілком погоджується – 26%, частково погоджується – 65,5%.
- «Спосіб і методи оцінювання та виставлення балів в університеті є справедливими» – цілком погоджується – 30,53%, частково погоджується – 61,33%.
- «Я отримую детальний відгук (зворотній зв'язок) про мою роботу» – цілком погоджується – 40,25 %, частково погоджується – 56,63 %.
- «Я отримую цей відгук дуже швидко» – цілком погоджується – 23,6 %, частково погоджується – 64,9 %.
- «Цей відгук допоміг мені прояснити ті речі, які я не розумів(ла)» – цілком погоджується – 41,5 %, частково погоджується – 47,3 %.
- «Всі викладачі моєї спеціальності висококваліфіковані та компетентні» – цілком погоджується – 46,5 %, частково погоджується – 39,1%.
- «Всі викладачі моєї спеціальності добре організовані та підготовані до занять» – цілком погоджується – 46,8 %, частково погоджується – 49,4 %.
- «У мене є можливість оцінювати роботу моїх викладачів» – цілком погоджується – 36,9 %, частково погоджується – 36,5 %.
- «Я отримую достатньо підтримки і корисних порад щодо мого навчання» – цілком погоджується – 43,4 %, частково погоджується – 38,8 %.
- «Я маю змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність» – цілком погоджується – 44,1 %, частково погоджується – 49,3%.
- «Я отримую корисні настанови та вичерпні консультації, коли мені необхідно робити вибір щодо мого навчання» – цілком погоджується – 40,6 %, частково погоджується – 35,7%.
- «Моє навчання належним чином готує мене до сучасної кар'єри за моєю спеціальністю» – цілком погоджується – 31,7 %, частково погоджується – 49,7%.
- «Викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання» – цілком погоджується – 31,7 %, частково погоджується – 53,9%.
- «Всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття» – цілком погоджується – 49,1%, частково погоджується – 42,1%.
- «Методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім» - цілком погоджується – 54,7%, частково погоджується – 31,8 %.
- «Частку навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою» 51,9%, частково погоджується – 31,5%.
- «Необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними» – цілком погоджується – 48,9%, частково погоджується – 49,2%.
- «У мене є стабільний доступ до мережі Інтернет для пошуку необхідних матеріалів» – цілком погоджується – 74,5%, частково погоджується – 14,8 %.
- «Розклад моїх занять є ефективним та зручним» – цілком погоджується – 23,3%, частково погоджується – 59,7%.

- «Під час будь-яких змін у моєму навчальному курсі чи у викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету» – цілком погоджується – 42,2 %, частково погоджується – 49 %.
- 24 «Я маю доступ до важливої інформації і даних щодо моїх навчальних курсів та успішності» – цілком погоджується – 43%, частково погоджується – 48,5 %.
- «Я ознайомлений з порядком оскарження результатів заліків, іспитів» – цілком погоджується – 28,3%, частково погоджується – 38%.
- «Я ознайомлений з порядком перескладання заліків, іспитів» – цілком погоджується – 73,6%, частково погоджується – 16,7%.
- «Я ознайомлений з процедурою реагування університету на порушення академічної доброчесності» – цілком погоджується – 33%, частково погоджується – 38,3 %.
- «Я ознайомлений з процедурою врегулювання конфліктних ситуацій в університеті» – цілком погоджується – 17,9 %, частково погоджується – 46,8 %.
- «Я ознайомлений з роботою психологічної служби університету» – цілком погоджується – 24,1%, частково погоджується – 27,9 %.
- «Під час навчання загальне ставлення викладачів до мене було об'єктивним і неупередженим» – цілком погоджується – 50,8%, частково погоджується – 39,1 %.
- «Всі навчальні дисципліни за моєю освітньою програмою викладаються українською мовою» – цілком погоджується – 58,1%, частково погоджується – 30,3%.

4. Результати опитування за анкетною «Якість викладання»

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності.

Опитування проходили окремо кожен курс здобувачів, що навчаються на І-4 курсах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» у зв'язку із значної кількості викладачів на цьому рівні.

Бланк анкети «Якість викладання» містив 10 запитань по кожному викладачу, який був задіяний у другому семестру 2020-2021 н.р.

В цілому анкетування за даним блоком показало, що більше половини (80-90%) опитаних здобувачів вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, добре організованими та підготовленими до занять. Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про достатній рівень співпраці та комунікації викладачів зі здобувачами вищої освіти (60-65%). Майже 65 % погодилися, що використовуються активні методи проведення занять: дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти, індивідуальні та групові презентації тощо. Майже усі опитані здобувачі освіти вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність (60-70%). Деяке невдоволення та претензії студентів до якості викладання можна пояснити як суб'єктивними, так і об'єктивними факторами, які зумовлені війною. Так, постійні бомбардування негативно вплинули на організацію освітнього процесу через відсутність світла і неможливість провести заняття викладачами або відвідання їх студентами. Відсутність зв'язку негативно вплинула на швидкість реагування на запити студентів. Крім того, загальна тривожність знизила показники задоволеністю від учбового процесу.

За результатами опитування сформовано такі **пропозиції** щодо покращення змістового складнику освітньо-професійної програми:

1. Розповідати студентам про існуючі підтримуючі служби університету.
2. Інформувати студентів про можливості оскарження заліків та іспитів.
3. Отримувати зворотній зв'язок від студентів про проблеми у навчанні та у

організаційних питаннях.

4. Інформувати студентів про можливості впливу на якість освітнього процесу (зміни у ОП, зміна викладачів).

5. Більше залучати до освітнього процесу практиків.

6. Звернути увагу викладачів на необхідність повідомляти на початку вивчення дисципліни про систему оцінювання та критерії оцінювання результатів навчання.

7. З метою виявлення дублювання змісту навчального матеріалу провести аналіз робочих програм викладачів: